РЕЗОЛЮЦИЯ (ЕС) 2023/1881 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

от 10 май 2023 година,

съдържаща забележките, които са неразделна част от решението за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Европейския орган за безопасност на храните (ЕОБХ) за финансовата 2021 година

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ,

— като взе предвид своето решение за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Европейския орган за безопасност на храните за финансовата 2021 година,

— като взе предвид член 100 и приложение V към своя Правилник за дейността,

— като взе предвид становището на комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните,

— като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A9-0131/2023),

А. като има предвид, че според отчета за приходите и разходите ([1]) на Европейския орган за безопасност на храните („Органа“) неговият окончателен бюджет за финансовата 2021 година възлиза на 129 179 801,95 EUR, което представлява увеличение с 25,39 % спрямо 2020 г., главно поради допълнителните средства, предоставени във връзка с Регламент (ЕС) 2019/1381 на Европейския парламент и на Съвета ([2]); като има предвид, че бюджетът на Органа се осигурява основно от бюджета на Съюза;

Б. като има предвид, че в своя доклад относно годишните отчети на Органа за финансовата 2021 година („доклада на Палатата“) Сметната палата („Палатата“) заявява, че е получила достатъчна увереност, че годишните отчети на Органа са надеждни и че свързаните с тях операции са законосъобразни и редовни;

Бюджетно и финансово управление

1. отбелязва със задоволство, че усилията за контрол на бюджета през финансовата 2021 година са довели до степен на изпълнение на бюджетните кредити за поети задължения за текущата година от 99,99 %, което представлява леко увеличение с 0,01 % спрямо 2020 г.; отбелязва освен това, че степента на изпълнение на бюджетните кредити за плащания за текущата година е 88,85 %, което представлява увеличение с 0,44 % спрямо 2020 г.;

Резултати от дейността

2. отбелязва, че работният план на Органа за 2021 г. беше изпълнен в рамките на стратегията „Европа 2020“, която управителният съвет реши да удължи с още една година заради пандемията от SARS-CoV-2;

3. отбелязва изпълнението на работната програма на Органа и постигнатото добро равнище на изпълнение по отношение на ключовите показатели за ефективност и резултатите на Органа; отбелязва, че през 2021 г. Органът е преразгледал своята рамка за изпълнение и своите ключови показатели за ефективност, за да ги приведе в съответствие с приетата през 2021 г. стратегия на Органа за 2027 г., и че той е приложил промени във връзка с влизането в сила на Регламент (ЕС) 2019/1381; отбелязва освен това нарасналата отговорност на Органа спрямо гражданите на Съюза след влизането в сила на промените в Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета ([3]); отбелязва освен това, че органът е приел своя програмен документ за периода 2022—2024 г.;

([1]) ОВ C 141, 29.3.2022 г., стр. 69.

([2]) Регламент (ЕС) 2019/1381 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно прозрачността и устойчивостта на оценката на ЕС на риска в хранителната верига и за изменение на регламенти (ЕО) № 178/2002, (ЕО) № 1829/2003, (ЕО) № 1831/2003, (ЕО) № 2065/2003, (ЕО) № 1935/2004, (ЕО) № 1331/2008, (ЕО) № 1107/2009, (ЕС) 2015/2283 и Директива 2001/18/ЕО (ОВ L 231, 6.9.2019 г., стр. 1).

([3]) Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 г. за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните (ОВ L 31, 1.2.2002 г., стр. 1).

4. отбелязва, че деприоритизирането на някои от първоначално планираните дейности, с цел Органът да може да се подготви за промените, свързани с Регламент (ЕС) 2019/1381, доведе до изоставане на работата, което се прехвърли към 2021 г., а това забави повишаването на ефективността; призовава Органа да докладва на органа по освобождаване от отговорност за развитието по този въпрос;

5. приветства усилията, положени от Органа за засилване на сътрудничеството му с други агенции на Съюза, по-специално с акцент върху два аспекта — споделянето на безвъзмездни средства и нуждите от обществени поръчки, с цел да могат да се идентифицират съвместни процедури за възлагане на обществени поръчки и да се споделят технологии и ресурси за адаптирането на общи решения в областта на информационните технологии; отбелязва по-специално, че Органът е предприел тези координационни дейности заедно с Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията, Европейската агенция по химикали и Европейската агенция по лекарствата;

6. подчертава факта, че през 2021 г. Органът приключи разглеждането на 704 въпроса чрез научни становища, технически доклади и подкрепящи публикации, с 81 по-малко от планираните 785 въпроса;

Политика относно персонала

7. отбелязва, че към 31 декември 2021 г. процентът на изпълнение на щатното разписание е бил 98,16 %, като са били назначени 5 длъжностни лица и 368 срочно наети служители на общо 380-те длъжности, разрешени съгласно бюджета на Съюза (спрямо 354 разрешени длъжности през 2020 г.); отбелязва, че освен това през 2021 г. за Органа са работили 140 договорно наети служители и 12 командировани национални експерти; отбелязва също така, че Органът е получил 33 нови щатни бройки за прилагането на Регламент (ЕС) 2019/1381;

8. приветства баланса между половете при членовете на висшето ръководство на Органа, където 3 от общо 5 членове са жени (60 %); отбелязва баланса между половете в управителния съвет на Органа, където 12 от общо 15 членове са мъже (80 %); отбелязва баланса между половете сред служителите на Органа, при които 285 от всички 467 служители са жени (61,03 %);

9. приветства новата стратегия на Органа за изграждане на положителен имидж като работодател, която съдържа ясно описание на неговите ценни предложения, като например гъвкави условия на труд и подкрепа за преместване, наред с другото, с цел подобряване на целенасоченото разпространение на информация в по-слабо представените държави за свободните работни места в Органа; отбелязва, че Органът е планирал да създаде нов уебсайт за професионалното развитие; отбелязва, че Органът повишава своята видимост по-специално с подкрепата на отдел „Комуникация и партньорство“, на мрежата от агенции на ЕС, както и на други международни агенции и партньорски организации; призовава Органа да докладва на органа по освобождаване от отговорност за развитието по този въпрос;

10. отбелязва някои ограничения при прилагането на наскоро предложените от Европейската комисия правила за дистанционната работа, които Органът прилага аналогично, по-специално когато се касае за частична дистанционна работа извън страната на месторабота; изразява загриженост относно факта, че настоящите ограничени правила за дистанционна работа в чужбина могат да окажат въздействие върху привлекателността на Органа при наемането на кандидати от различни държави членки, желаещи да работят за Органа; призовава за по-голяма гъвкавост при прилагането на тези правила, което би спомогнало за повишаване на привлекателността на Органа и би довело до подобряване на баланса между различните националности сред неговия персонал;

11. отбелязва, че Органът има политика за защита на личното достойнство и за предотвратяване на психическия и сексуалния тормоз, която включва възможността всички служители да се консултират с доверени съветници;

12. припомня, че е важно да се разработи дългосрочна политика в областта на човешките ресурси за осигуряване на равновесие между професионалния и личния живот, професионално ориентиране през целия живот и предлагане на специфични възможности за обучение за професионално развитие, баланс между половете на всички професионални равнища, дистанционна работа, правото на откъсване от работната среда, подобряване на географския баланс с цел обезпечаване на подходящо представителство на всички държави членки и наемането и интегрирането на лица с увреждания, както и осигуряване на тяхното равно третиране и широко популяризиране на техните възможности;

Обществени поръчки

13. отбелязва, че през 2021 г. Органът е управлявал 116 процедури за възлагане на обществени поръчки, а Комитетът по обществените поръчки (КОП) е разгледал 16 досиета с цел проверка на законосъобразността и редовността на основните процедури за възлагане на обществени поръчки преди подписването на предложения договор; отбелязва, че в качеството си на консултативен орган, Комитетът по обществените поръчки е успял да провери с достатъчна увереност, че процедурите за възлагане на обществени поръчки и произтичащите от тях договори са редовни и законосъобразни при всички 16 досиета;

Предотвратяване и управление на конфликтите на интереси и прозрачност

14. отбелязва съществуващите мерки на Органа и текущите усилия за осигуряване на прозрачност, предотвратяване и управление на конфликтите на интереси, както и гарантиране на защита за лицата, подаващи сигнали за нередности; изразява съжаление, че Органът все още не е публикувал в интернет автобиографиите на членовете на своя управителен съвет; настоятелно призовава Органа да предприеме мерки в това отношение;

15. отбелязва, че през 2021 г. Органът е установил и е управлявал 9 конфликта на интереси във връзка с годишните декларации за интереси на външни експерти; отбелязва, че Органът е решил да не назначава един предварително избран кандидат след оценка на декларацията за интереси; отбелязва, че освен това Органът е установил и е предотвратил три конфликта на интереси във връзка с процедури за възлагане на обществени поръчки и отпускане на безвъзмездни средства; призовава Органа да продължи усилията си за установяване и управление на конфликтите на интереси, включително и потенциалните конфликти на интереси, и да информира за това органа по освобождаване от отговорност;

16. призовава Органа да гарантира, че всички членове на ръководството, консултативните членове, техните заместници и други експерти са представили надлежно годишните си декларации за интереси; призовава Органа да гарантира високо ниво на спазване на правилата за конфликтите на интереси и прозрачността във всички свои дейности;

17. отбелязва, че за 2022 г. Органът е планирал да приеме нов подход след приключването на трудовите правоотношения, който включва критериите и процедурата за преустановяване на достъпа до поверителна информация за служители, напускащи работа; призовава Органа да докладва за евентуално развитие в тази връзка;

18. настоява на необходимостта от въвеждане на по-систематични правила относно прозрачността, несъответствията, конфликтите на интереси, незаконното лобиране и кадровата въртележка между държавния и частния сектор; призовава Органа да укрепи своите механизми за вътрешен контрол, включително създаването на вътрешен механизъм за борба с корупцията;

Вътрешен контрол

19. отбелязва, че Органът е извършил оценка на своите системи за вътрешен контрол за отчетната година и е стигнал до заключението, че като цяло всички елементи и принципи на вътрешния контрол са били приложени и са функционирали нормално; приветства факта, че все пак Органът е установил редица мерки за по-нататъшно подобряване на управлението на чувствителна информация и за гарантиране на целесъобразно управление на риска и на механизмите за вътрешен контрол във връзка с увеличените средства в резултат на прилагането на Регламент (ЕС) 2019/1381;

20. отбелязва, че вследствие на одита на Службата за вътрешен одит (IAS) във връзка с оценката и приемането на резултатите от научната дейност в областта на хранителните съставки и опаковките през октомври 2020 г., бе извършено наблюдение, което се счита за приключено от Органа;

21. отбелязва, че през 2021 г. IAS е изготвила окончателен доклад относно процедурите за възлагане на обществени поръчки и отпускане на безвъзмездни средства в рамките на Органа за периода 2019—2020 г.; отбелязва, че IAS е стигнала до заключението, че управлението на риска и рамката за вътрешен контрол, създадена от Органа за неговите процедури по възлагане на обществени поръчки и отпускане на безвъзмездни средства, е ефикасна и ефективна и е разработена по подходящ начин, като така се предоставя достатъчна увереност, че основните цели на вътрешния контрол са постигнати; отбелязва, че IAS е отправила три важни препоръки; призовава Органа да докладва на органа по освобождаване от отговорност за развитието по този въпрос;

22. припомня значението на укрепването на системите за управление и контрол, за да се гарантира правилното функциониране на Органа; силно настоява върху изискването за прилагане на ефективни системи за управление и контрол с цел избягване на потенциални случаи на конфликт на интереси, липсващи предварителни/последващи проверки, неподходящо управление на бюджетните и правните задължения и недокладване на проблеми в регистъра на изключенията;

23. отбелязва, че корективните мерки във връзка със забележките на Палатата от 2020 г. са изпълнени; припомня необходимостта от приключване на корективните мерки във връзка със забележките на Сметната палата от 2017 г., и по-специално за увеличаване на независимостта на счетоводителя, като той бъде поставен на пряко подчинение на директора на Органа;

Цифровизация и екологичен преход

24. отбелязва развитието във връзка с предоставянето на трансакционни услуги, цифровото сътрудничество и пътната карта на Органа в областта на технологиите; отбелязва целта на Органа за създаване на по-модерна и по-гъвкава работна среда чрез инвестиции в информационните технологии, които бяха осигурени при предишната пътна карта за технологиите и които спомогнаха за предотвратяване на сериозни смущения в работата на Органа по време на пандемията от COVID-19; приветства проекта за цифрово сътрудничество, насочен към подобряване на обмена на знания и експертен опит в рамките на мрежите на Органа от служители, експерти и заинтересовани страни; отбелязва, че през 2021 г. проектът за цифрово сътрудничество надхвърли целта от 170 групи за активно социално сътрудничество, като бяха създадени 204 активни групи;

25. отбелязва прилагането на информационния инструмент, познат като „цялостно информационно решение за валидиране на окончателния набор от данни“, насочен към изпълнението на дейности, свързани с независимостта, включително и проверка на декларациите за интереси, по отношение на които се прилагат правилата за независимост на Органа; отбелязва със загриженост, че във връзка с новото информационно решение е имало технически проблеми, които са се отразили неблагоприятно на изпълнението на тези дейности; призовава Органа да докладва на органа по освобождаване от отговорност за развитието по този въпрос;

26. припомня, че е важно да се увеличи цифровизацията на Органа по отношение на вътрешното функциониране и управление, но също така и с цел ускоряване на цифровизацията на процедурите; подчертава необходимостта Органът да продължи да бъде проактивен в това отношение, за да се избегне цифрово разделение между агенциите; обръща внимание обаче на необходимостта да се вземат всички необходими предпазни мерки, за да се избегне всякакъв риск за онлайн сигурността на обработваната информация;

27. насърчава Органа да работи в тясно сътрудничество с Агенцията на Европейския съюз за киберсигурност (ENISA) и с екипа за незабавно реагиране при компютърни инциденти за институциите, органите и агенциите на Съюза (CERT-EU), да извършва редовни оценки на риска във връзка със своята информационна инфраструктура и да осигурява осъществяването на редовни одити и проверки на своята киберзащитата; предлага да се организират редовно актуализирани програми за обучение относно киберсигурността за всички служители на Органа, включително и ръководството;

Непрекъснатост на дейността по време на кризата, свързана с COVID-19

28. отбелязва, че през 2021 г. Органът е продължил своята дейност и е могъл да изпълни работната си програма, въпреки въздействието на пандемията от COVID-19; отбелязва, че Органът е спрял командировките на своите служители, както и физическите срещи и прояви, и е отдал приоритет на виртуалните срещи, като по този начин е намалил бюджета за разходите по съответните бюджетни редове спрямо финансовата 2020 година; отбелязва освен това, че завръщането на служителите в офиса е било отложено и дистанционната работа е била насърчавана; насърчава Органа да използва поуките, извлечени по отношение на пътуванията на служителите, с цел да организира по-добре заседанията и задачите, които в бъдеще биха могли да се провеждат по-ефективно дистанционно, а не присъствено;

29. отбелязва, че през 2021 г. Органът стартира онлайн модул за въвеждане на служители в работата в рамките на инструмента за набиране на персонал „Талео“, който управлява и подкрепя въвеждането на служители и стажанти в работата чрез автоматизирано решение, което беше допълнително адаптирано към пандемичната обстановка;

Други коментари

30. отбелязва усилията на Органа за повишаване на осведомеността относно безопасността на храните сред широката общественост чрез стартирането на първата общоевропейска цифрова комуникационна кампания през 2021 г., която целеше да обясни по достъпен начин научните данни, които стоят зад безопасността на храните в Съюза, и да спомогне за вземането на информирани решения относно избора на храни; отбелязва, че кампанията бе проведена в партньорство с компетентните органи на държавите членки и бе насочена пряко към неспециализирана аудитория; отбелязва със задоволство положителните резултати, които бяха оценени чрез проучване за оценка, извършено след приключването на кампанията;

31. подчертава, че бързото разрешаване на устойчиви фуражни добавки и устойчиви алтернативи на пестицидите играе важна роля за постигането на амбициите на стратегията „От фермата до трапезата“; в този контекст подчертава, че осигуряването на достатъчен капацитет по отношение на служителите и съответния им експертен опит е от съществено значение за предотвратяването на забавяния при процедурите за кандидатстване и оценка във връзка с одобряването на устойчиви фуражни добавки и устойчиви алтернативи на пестицидите;

32. припомня, че през 2021 г. Парламентът прие шест възражения срещу вноса на генетично модифицирани култури за храни и фуражи; подчертава, че една от причините за тези възражения са пропуските в оценката на риска, извършена от експертната група на Органа по генетично модифицирани организми; настоятелно призовава Органа да разгледа незабавно тези пропуски и да ги отстрани;

33. обръща внимание на продължаващите проблеми в областта на хуманното отношение към животните, по-специално транспортирането на живи животни и др.; в този контекст приветства започването на работа по голяма поредица от мандати за хуманно отношение към животните, по-специално във връзка с транспортирането на животни, които ще формират основата за приемането на ново законодателство в тази област;

34. призовава Органа да продължи да развива своите полезни взаимодействия (например в областта на човешките ресурси, управлението на сгради, информационните услуги и сигурността) и да засили своето сътрудничество, своя обмен на добри практики и обсъждането на области от взаимен интерес с други агенции на Съюза с цел повишаване на ефективността;

35. по отношение на други забележки, придружаващи решението за освобождаване от отговорност, които имат хоризонтален характер, препраща към своята резолюция от 10 май 2023 г. ([4]) относно резултатите от дейността, финансовото управление и контрола на агенциите.

([4]) Приети текстове, P9_TA(2023)0190.